

Izhaja vsak delavnik popoldne

CENE PO POŠTI:

za celo leto Din 90—
za pol leta Din 45—

V upravi stane mesečno Din 7—

NOVIČAS

Uredništvo in upravnštvo v Kopitarjevi ulici štev. 6 — Telefon uredništva štev. 50 — Telefon upravnštva štev. 328

CENE PO POŠTI:

za četrt leta Din 22:50
za en mesec Din 7:50

Glasilo krščanskega delovnega ljudstva

Posamezna številka stane 50 p

Vatikan in Rusija.

Ruski pisatelj Merežkovskij, ki živi kot begunec v Parizu, je v imenu ruske reakcije naslovil na papeža Pija XI. pismo, v katerem svari pred tem, da bi Kristusov namestnik na zemlji sklepal zveze z Antikristom t. j. z boljševiško vlado v Rusiji. Na to pismo, ki ga je z veseljem pograbilo tudi ljubljansko kapitalistično glasilo »Jutro«, bi pripomnili to-le:

Merežkovskij očita boljševizmu terorizem in krvave roke, kar je resnično. Zgodovina nam pa tudi o ruskem carizmu pripoveduje: Med vsemi ruskimi carji sta bila samo dva velika državnik: Peter I. in Katarina I. Vsi ostali so bili slepo orodje v rokah do dna propadlih duš. Okrutneža pa sta bila tudi onadva in sta storila poleg dobrega tudi neizmerno zla. Aleksander I. in Aleksander II. sta bila sicer zelo blaga človeka, toda istotako odvisna od podlih kreatur. Vsi ostali so bili naravnost zločinci, obremenjeni z mnogimi umori in uboji. Nobeden izmed njih ni umrl naravne smrti.

Carjski dvor je bil pozorišče najstrašnejših blodenj in pregreh. Nikolaj II., ki je tako nesrečno končal, je moral s svojo smrtjo odkupiti svoje in svojih prednikov grehe. Sam je bil udan usodnim slabostim in pod njegovo vlado ni bilo usmrčenih in pregnanih nič manj oseb nego pod njegovimi predniki. Ljudsko vstajo leta 1905. je zadušil na ta način, da je general Rennenkampf z oklopnim vlakom rušil sela.

Carjski režim je bil največja strahota v Evropi. Njegov stebel je bila tajna policija, pred katero je bil patriarh ravnatoko malo varen kakor ubog mušič. Policaj in orožnik sta značila isto kot največji lopov. Policijski pristav je imel večjo oblast nego pri nas cesarski namestnik. On je šel preko sodnije ravno tako kakor preko takozvanih samoupravnih organov. Uničiti je mogel eksistenco vsakega človeka, ako mu je dal tajno neugodno kvalifikacijo, ki ga je spremljala do groba. Pri nas nimamo niti bledega pojma o tem, koliko ruske inteligence so požrle vislice, ječe in sibirske planjave. Strašna ječa Petropavlovsk je bila prav do Nikolaja II. vedno do vrha polna političnih jetnikov.

Carjska uprava je bila do dna korumpirana in proti njej je korupcija na Balkanu komaj rahla senca. Brez podkupnine se ni rešila niti najpriprostejša prošnja in brez goljufije se ni zgradil niti kilometer državnih železnic. Čim višji je bil uradnik, tem več je jemal. Ves napredek je bil le zunanji Izvrstno je živel v Rusiji le tisti, ki se ni brigal za javne stvari in si je le polnil žepe; vsak idealen človek je pa končal na vislicah, v ječi ali v pregnanstvu.

Cerkev je bila pod carizmom neverjetno ponižana, o čemer naj vsak bere Merežkovskega samega. Nas zanima predvsem katoliška cerkev. Njena zgodovina pod carji je eno samo mučeništvo. Cele unijske gubernije so bile izseljene v Sibirijo. Tisoči katolčanov so izdihali pod kazenskimi nagajkami, ker se niso hoteli izneveriti svoji veri. Katoliški duhovniki so polnili ječe. Še pod Nikolajem II. je zakon o katoliški cerkvi določal policijo kot njeno najvišjo nadzorovalno oblast.

Boljševiški režim je tekom štirih let svojega obstoja vladal in še vlada s skrajnim terorjem, njegove grozovitosti, ki so le v Rusiji mogoče, pa niti absolutno niti relativno ne dosega grozovitosti, ki so se vršile pod 300 letnim carevanjem Romanovih. Pravoslavna cerkev se res preganja, in sicer se to godi v veliki meri vsled načeloma brezbožnega programa sovjetskega režima. Bilo je umorjenih 20 škofov, med njimi vzorni svečeniki. Treba je pa priznati, da je bilo to preganjanje v nekaterih delih tudi posledica reakcije razdivjanih mas, ki so pravoslavno cerkev poznale bolj od slabe kakor od dobre strani.

Kar se tiče katoliške cerkve, je boljševiki niso sistematično preganjali — kakor tudi ne ostalih konfesij — in sicer zato ne, ker je bila v očeh ljudstva tudi ona mučenica carskega režima. Sovjetska vlada je pač izgnala katoliškega metropolita barona Roppa, ki se je nedavno po prizadevanju Vatikanu vrnil na svoje mesto.

Iz vsega tega sledi, da sv. stolica s pogledom na interese katoliške cerkve nima razloga dati carizmu prednost pred boljševizmom. V gospodarske in politične probleme boljševizma pa se katoliška cerkev ne vtika. Njej je le za to, da zagotovi katoliškemu bogoslužju v Rusiji svobodo.

Sicer se pa Merežkovskij tudi dejansko moti. Med Rusijo in Vatikanom so se vršila le pogajanja zaradi pomožnih misij za gladojoče in se še ne ve zagotovo, ako so se končala. Kar se tiče pogajanj za konkordat, so krožile v javnosti pač razne domneve, o katerih pa zaenkrat ni znano, v kolikor temelje na istini. Na vsak način zadnje vesti kažejo, da so se morale pojaviti resne težkoče, ki ne izvirajo toliko iz skrbi sv. očeta za katoliško cerkev, ampak za pravoslavno.

Iz pisma papeževga delegata Picardija na predsednika genovske konference je namreč razvidno, da sv. stolica od Cicerina zahteva, da mora prenehati v Rusiji tudi vsako preganjanje pravoslavne cerkve, kateri naj se vrne tudi zaplenjena cerkveno premoženje. Katoliški cerkvi v Rusiji se sploh ni moglo veliko zapleniti, ker je bila v obče revna. Zato tudi »Jutro« ni-

ma razloga, da kuje kapital iz pisma Merežkovskega, ker je očito, da se papež zavzema ravnotako za pravice pravoslavne cerkve kakor katoliške. In papeževu prizadevanje utegne imeti veliko več uspeha nego prizadevanje ruske cerkve same, ki nima vpliva v javnem življenju. Če sovjetska vlada papeževu posredovanje za pravoslavno cerkev sprejme, potem ni razloga, da Vatikan ne bi sklenil sporazuma z boljševiško vlado, kajti politična in gospodarska načela komunizma se svete stolice ne tičejo čisto nič; ona se tičejo zgolj interesov privatnega kapitala.

Na vsak način je veliko dejstvo, da je papež prevzel obrambo svobode ruske pravoslavne cerkve in bi mu morali biti za to Merežkovski in tovariši le hvaležni. Ta nastop Pija XI. kaže, da je rimski papež v resnici poglavar celokupne krščanske cerkve.

Za krščansko internacionalo.

Sklepi italijanske ljudske stranke.

Genova, 9. maja. (Izv.) Vodstvo italijanske ljudske stranke je priredilo včeraj v Rimu sejo, na kateri je poročal Don Sturzo o svojih razgovorih, ki jih je imel v Genovi. Don Sturzo se je med drugim izrazil zelo previdno o praktičnih uspehih konference, ki naj bi jih imela na gospodarskem polju. Na seji je bil sprejet sklep, naj se okrepe mirovna stremjenja narodov. Kot sredstva za to se priporočajo tudi konference zastopnikov časopisja in sodelovanje vseh držav, da se reši Rusija, kar je smatrati za ukaz človečnosti. Glede Nemčije je bila priznana potreba, da se najame inozemsko posojilo in se je glede gospodarskih ciljev nasvetovalo: boj proti

namer, naj se vzdržujejo visoke carine, olajševanje neposrednih posojil v zlatu za države z nizko valuto v svrhu, da se te talute okrepe, organizacija prometa s sirovalute okrepe, organizacija prometa s siromonopoli, predvsem monopol na petrolej, ukinjenje prepovedi proti izseljevanju, pospeševanje vzpostavitve prometnih sredstev in omejitev državnih izdatkov. Dalje je bila na seji izražena želja, da se v zvezo narodov sprejme vsi narodi. Seja je iz razlogov človečnosti in morale protestirala zoper uporabljanje kolonialnih čet. Končno so zborovalci z zadoščenjem vzeli na znanje korake, ki jih je podvzel don Sturzo za ustanovitev krščanske internacionalo.

Papež za versko svobodo v Rusiji.

Genova, 9. maja. Semkaj je dospel papežev delegat msgr. Picardo, ki je izročil predsedstvu konference in zastopnikom posameznih držav spomenico, v kateri zahteva sv. stolica, da se v slučaju pogodbe z Rusijo zagotove svobode katoliške cerkve. Spomenica zahteva, naj se sprejmejo v pogodbo tudi naslednje točke: 1. Za vse ruske državljane in za vse v Rusiji živeče inozemce se jamči popolna svoboda vesti.

2. Možnost izvrševanja zasebnih in javnih verskih vaj se dovoljuje. 3. Cerkvena zemljišča in poslopja, naj bodo kakršnekoli vrste, se vrnejo njihovemu namenu in uživajo posebno zaščito.

Ruska delegacija je objavila izjavo, v kateri protestira proti trditvi, da so bile v Rusiji cerkve zaplenjene. Cerkve so dale svoje blago za stradojoče prostovoljno na razpolago.

Francija in Anglija za sporazum.

Genova, 9. maja. Anglija in Francija si prizadevata, da premostitva nastala nasprotja. Lloyd George je objavil Barthoujevo pismo, v katerem le-ta izjavlja, da niti z ene niti z druge strani niso bile padle besede, ki bi se dale tolmačiti kot namera za prekinjenje prijateljstva med obema državama. Tudi Poincare je poslal angle-

ški vladi pismo, v katerem naglašja, da se Francija s svojim nastopom v Genovi ni nameravala oddaljiti od zaveznikov.

Pomirjevalna prizadevanja Francije in Anglije podpirajo tudi zastopniki vseh ostalih držav na konferenci, tako da se smatra položaj kot znatno boljši.

Anglija in Italija za obnovo Nemčije.

Genova, 9. maja. (Izv.) Angleški finančni kontrolor Blacket in italijanski izvedenec v finančnih zadevah Giannini sta izdelala poseben angleško-italijanski obnovitveni načrt, ki se ozira na nemške dolge v okvirju mednarodnih dolgov. O tem načrtu prijavljajo časopisi nastopne zanimive podatke: Vsemu svetu je bilo znano, da je bilo 110 milijard, ki jih je Nemčija dolgovala dne 1. januarja 1922, po tem načrtu razdeljenih na dva dela. Prvih 65 milijard bi bila Nemčija obvezana plačati v glavnici in obrestih le v slučaju, ako bi ta ali oni od zaveznških upnikov zahteval plačilo svojih predvojnih obveznosti od katerega zaveznških dolžnikov. Dalje bi se Anglija in Francija obvezali, da bi s svoje strani ne zahtevali vojnih obveznosti, ako bi ne bili pozvani, naj svoje dolge preneso na Ameriko. Drugih 45 milijard, ki bi jih Nemčija še dolgovala, naj bi se v znesku petih milijard izpremenilo v angleško posojilo, ki bi bilo prva tri leta brezobrestno, nato pa naj bi se obrestovalo s 5 od-

stotki. Ostalih 40 milijard naj bi se odplačevalo v obrestni meri 5 odstotkov v šestmesečnih obrokih, in sicer po razdelitvi, kakor jo je določila konferenca v Spa. Medtem bi se pa moralo za Nemčijo preskrbeti mednarodno posojilo v znesku 30 milijard, ki bi se izplačalo v treh obrokih: 3 milijarde l. 1922, 7 milijard leta 1923 in 20 milijard nastopni dve leti. Hkrati bi se morali zavezniki obvezati, da znižajo zasedbene stroške na najmanjšo vsoto, Nemčija pa bi jamčila, da bo natančno izpolnjevala svoje obveznosti. Obveznosti, ki bi jih dala Nemčija, bi bile nastopne: 1. Leta 1924. se mora nemški proračun na vsak način zbravati po prihrankih in novih davkih. Primanjkljaji se morajo kriti s posojili, ki bi bili razpisani v državi sami in ne po izdajah novega papirnatega denarja. 3. Državna banka bi morala zopet dobiti svojo neodvisnost. 4. Izdajanje papirnatega denarja bi ne smelo presežati meje, ki bi mu bila določena.

Agrarna reforma.

Ministrski svet se je pečal predvčerajšnjim o zakonskem načrtu glede razlastitve preobširnih zemljišč in glede kolonizacije. Po tem načrtu so dovoljena v Sloveniji posestva v najvišji meri do 50 ha, kar je

liko odpade v posameznih slučajih zemlje na poedine družinske člane.

Ko bo prišel omenjeni načrt pred mednarodni forum, bomo izpregovorili o njem svojo besedo.

Prepričani smo, da iz tega načrta ne bo nič, ker ne upošteva res potrebnih in ker se ne ozira na krajevne razmere. Tej vladi odrekamo možnost, izpeljati tak načrt.

Boj za slovensko šolstvo.

Belgrad, 9. maja. (Izv.) Na današnji seji finančnega odbora, ki je trajala pet ur, se je vršila razprava o proračunu posvetnega ministrstva. Proračunski predlog znaša 422,792.800 dinarjev. Seji so prisostvovali tudi zastopniki ljubljanskega, zagrebškega in belgrajskega vseučilišča. Hrvatski in slovenski poslanci so ostro napadali predlog sekcije, ker je črtala večinoma postavke za prečanske pokrajine. V imenu Jugoslovanskega kluba so govorili poslanci Pušenjak, Žebot in dr. Dulibič. Sprejetih je bilo več njihovih predlogov, tako n. pr., da se ne črta postavka 50.000 K za dijaško menzo in 100.000 K za gimnazijo v Murski Soboti. Poslanec Žebot je v svojem govoru izrazil začudenje, zakaj ministrstvo ne razdeli tako važnih predlogov med poslance, da bi posamezne postavke natanko proučili. Odločno je nastopil za neokrnjeno petfakultetno univerzo v Ljubljani in za osnivanje strokovnih šol. Z ozirom na ugovore, da vlada nima denarnih sredstev, je govornik povdaril, da naj se zmanjšajo prispevki za gledališča, ali pa naj vlada odpusti nekaj stoletnj vojaštva, pa bo imela takoj dovolj kreditov, s katerimi bo lahko podpirala demokratiziranje kulture v vseh panogah. Dr. Dulibič je ostro napadal vladno šolsko politiko v Dalmaciji in dosegel, da je odbor obdržal več postavk, ki bi bile sicer odpadle.

Današnja predborza.

Zürich, 10. maja. (Izv.) Berlin 1.78, Holandsko 191.50, Newyork 518, London 23.03, Pariz 47.20, Praga 9.85, Pešta 0.67, Zagreb 1.87, Varšava 0.13, Dunaj 0.0625, n. a. K 0.06375.

Politični dogodki.

+ Velika župana na Slovenskem ne bosta postala gg. dr. Kramer in dr. Kukovec, kakor poroča današnje »Jutro«. List povdarja ponovno: »Vprašanje imenovanja velikih županov bo v kratkem aktualno, kot kandidati pa pridejo v poštev le državni uradniki s predpisano kvalifikacijo.« — G. Hribar bo tedaj v kratkem odžagan.

+ Kulturobojni socialni demokratje. Včeraj dopoldne se je vršila zanimiva seja zakonodajnega odbora o zakonskem predlogu glede glavne kontrole. Socialni demokratje so stavili predlog, da se vstavi v predlog še dva paragrafa, po katerih bi imela vlada pravico nadzorstva nad celokupno zasebno cerkveno in samostansko imovino v celi državi. Poslanec dr. Dubilič, dr. Deželic in Žebot so poudarjali, da gre za silno kočljivo zadevo, ki bo povzročila vihar in naj gospodje premislijo na posledice. Poslanec Magovčević je nato stavil predlog, naj ostane status quo. Za ta predlog so poleg zastopnikov Jugoslovanskega kluba glasovali tudi treznejši radikalni in demokrati, in tako je propadel kulturno-bojni predlog, sprožen od članov framaconske lože.

+ Kako je Jugoslavija spoštovana? Na včerajšnji seji ministrskega sveta se je razpravljalo o posojilu, ki ga nam nudi Amerika. V gotovini bi imeli dobiti 30 milijonov dolarjev, ako pa računamo po kurzu 87 dolarjev, bomo dobili samo 24,100.000 dolarjev. Obrestna mera je 8 odstotkov, kar znaša od 30 milijonov v prvem letu 2,400.000 dolarjev. Z ozirom na to ne bomo dobili vseh 30 milijonov, temveč le 21,600.000 dolarjev, ker se odšete razlika kurza in obresti. V materialu imamo dobiti 70 milijonov dolarjev. Ako računamo kurz po 87, dobimo 60,900.000 dolarjev, od česar se odšete 8 odstotne obresti v znesku 5,600.000 dolarjev, poleg pa še pri materialu 12 odstotna provizija, kar znaša 8,400.000 dolarjev. Torej bomo

namesto 70 milijonov dolarjev dobili samo 45.900.000 dolarjev v materialu. — Tako daleč nas je torej pripeljal policijsko-centralistični režim, da smo naravnost prisiljeni, jemati posojilo pod sramotnimi pogoji. Prav nič čudno ni, da Protičev »Radikal« vohemeno napada ta projekt, kajti, če pojde tako naprej kot sedaj, niti obresti ne bomo mogli plačevati od tega posojila, in posledice? — Gospodarska odvisnost Jugoslavije od vnanjega židovskega velekapitala.

— **Proti »Narodni obrani«.** Na včerajšnji popoldanski seji je finančni odbor pretresal proračun ministrstva za notranje stvari, katerega je sekcija zvišala na 140.368.913 dinarjev. Poslanec dr. Dulibič je ostro napadel notranjega ministra Marinkovića, ki podpira teroristično »Narodno obrano«, pripravljajoč državljansko vojno, in to v času, ko vlada izjavlja neprestano, da nima kreditov niti za najnujnejše zadeve in ustanove.

Dnevni dogodki.

— **Za generalnega ravnatelja pošte** za vso Jugoslavijo je imenovan g. dr. Janko Debeljak, poštni ravnatelj v Ljubljani.

— **Pasivna rezistenca železničarjev v Mariboru** se je včeraj zopet pričela, ker se delavcem v delavnicah še niso izplačale draginske doklade. Delavstvo je po pravici razburjeno, ker se jim ne izpolnijo dane obljube.

— **Novi menični blanketi.** Delegacija ministrstva financ opozarja na razglas št. B II 10/44 iz leta 1922, ki izide v najkrajšem času v Uradnem listu in vsebuje popis meničnih blanketov nove emisije in določbe o zamenjavi starih emisij. Zamenja meničnih blanketov se ima izvršiti do 1. avgusta 1922. Menični blanketi stare emisije se smejo uporabljati še do 1. junija 1922.

— **Nov kovan denar.** Listi poročajo, da je prejšnja naša država iz Švice in Dunaja ponudbe za izdelavo kovanega denarja po 1, 2 in 5 dinarjev. Za izdelavo novcev po 1 in 2 Din bi se porabil čist nikelj, dočim bi se novcem po 5 Din primešalo nekoliko srebra. Vlada o ponudbah še ni razpravljala.

— **Otrok zgorel.** Tržaška »Edinost« poroča iz Sovodenj pri Gorici, da je tam prošlo nedeljo pogorela baraka, v kateri sta stanovala Franc in Rozalija Blažič s 3 otroci. Oba zakonca z dvema otrokoma sta se rešila, rešiti pa ni bilo več mogoče najmlajše dete, 14 dni stara hčerko, ki je tačas ravno spala.

— **Bivša avstrijska cesarica Cita pojde v samostan.** »Osservatore Romano«, vaticansko glasilo, je prineslo zadnje dni novico, da je bivša avstrijska cesarica Cita sklenila, iti v samostan sv. Cecilije na angleškem otoku Wightu la Manche, kjer živi kakor nuna tudi njena sestra Frančiška Jožefa.

— **Stavka v češki kovinarski industriji.** Na Češkem je stopilo v kovinarskih podjetjih v Plznu na tisoče delavcev v stavko. Komunisti agitirajo na vse kriplje, da bi se stavka razširila v generalno stavko, a doslej se jim ta nakana še ni posrečila. V mnogih podjetjih se dela naprej. Tako n. pr. v Praški železarski družbi, kakaj tamonjske delavstvo se je izjavilo, da sprejme posredovalne vladne nasvete in je torej proti stavki.

— **Amerika svetovni bankir.** Zedinjene države so prevzele mesto svetovnega

bankirja od Angleške. Danes je svet dolžan Ameriki 15 do 18 milijard dolarjev, ako upoštevamo vojna in zasebna posojila ter trgovske kredite. V inozemskih podjetjih je naloženih več ko dve milijardi dolarjev, ki nesejo lepe dividende. Za ameriške dolarje se stavijo podjetja v Južni Ameriki, Kanadi, Kini, Japonski, na Francoskem, v Švici in se gradijo železnice v celi Evropi.

— **Katastrofa v rudniku.** Listi poročajo o veliki nesreči, ki se je zgodila v premoškopu v Bogovini pri Zaječaru v Srbiji. Pri kopanju premoška so delavci odkopali stene podzemeljskega vodnega zbirališča. Voda je z vso silo udrila v rov in ga kmalu zalila. Od delavcev se jih je malo rešilo. Število žrtev še ni dognано, vendar pa je precejšnje.

Ljubljanski dogodki.

lj **Poročil** se je danes dopoldne v cerkvi sv. Jožefa g. Janko Grašek, uradni deželne banke, z gđno Minko Cotičevo iz Ljubljane. Bilo srečno!

lj **Zanemarjena Opekarska cesta.** Na včerajšnji seji obč. sveta je postavil obč. svetnik Jeglič sledečo interpelacijo: Opekarska cesta že leta in leta ni bila niti očiščena blata niti posuta z gramozom. Na koncu te ceste ni prav nobene razsvetljave, dasi je ravno tukaj nujno potreba svetilke, posebno na ovinku. Cesta ima ta ovinek tik pred »Malim grabnom«. Ta ovinek pa ni niti ograjen niti kako drugače zavarovan, zato preti velika nevarnost, da zlasti kak kolesar zavozi s ceste v Mali graben. Zato prosim g. župana, da potrebnoukrepe, da se ta cesta po tolikih letih očisti blata, cesta in stranska pot pa posuje z gramozom, in to ne samo na spodnjem koncu, temveč v celem njenem obsegu, ter tudi primerno razsvetli.

lj **Izjavljam**, da nisem identičen z Gregorjem Stajerjem, ki je imel pravdo proti gospej Graseljevi. — Ivan Stajer, strojevodja.

Seja občinskega sveta.

Včeraj se je vršila seja občinskega sveta. Bila je mirna. Župan se je uvodoma spominjal umrlega občinskega svetnika g. Dežmana. Na njegovo mesto je pozval g. Planinšeka. — Župan častita k 60 letnici g. dr. Trillerja. — V domovinsko zvezo je bilo sprejetih 48 oseb brez takse, 3 proti taksi, 4 so bili odklonjeni.

Inženir Turnšek obžaluje. Obč. sv. inženir Turnšek (JDS) izjavlja, da je v predzadnji seji žalil gospoda župana, da ga ni hotel žaliti osebno in obžaluje svoj nastop. — Župan dr. Perič jemlje izjavo na znanje.

Personalno-pravne zadeve. Ugotovi se besedilo ustanovnega pisma Josip Lenčevove obrtniške ustanove v višini 10.000 K. — V naborne komisije so bili odposlani obč. svetovalci Komac, Turk, Pirc in Malgaj. — Zavrnil se je priziv Antona Fortiča proti predpisu pasje takse.

Poročilo finančnega odseka. Globe za mestni ubožni zaklad v višini nad 800 K se bodo plodonosno nalagale. — Od g. Krapeža se sklene kupiti glasbeni paviljon za Zvezdo, kar bo stalo 310.000 kron. — Za nujne popravke Mestnega doma se je dovolil poseben kredit v višini 500.000 K. — Odborila se je ponudba ing. Milana Lenarčiča za dobavo materiala za tlakovanje cest in se je v ta namen dovolil znesek 25.000.000

kron. — Odklonili sta se prošnji delniške družbe »Domus« za prodajo 30 mestnih parcel za Bežigradom in odbora za zvezo dolezenskih železnice z reško progo preko Severina za prispevek. — Začasna nezgodna zavarovalnica in okrajna bolniška blagajna nameravata zgraditi na posestvu Zeschkovih dedičev nasproti justične palače veliko monumentalno poslopje. Sklene se, da se navedenima korporacijama prodaja nekaj sveta po 200 kron za kvadratni meter.

O stavbenih zadevah je poročal obč. sv. Ogrin (SLS) v imenu stavbenega odseka: Odborilo se je poročilo stavbnega urada o ureditvi Miklošičeve ceste in Ceste na južno železnico. — Sklenili so se sklepi za podaljšanje Aškerčeve ceste v svrhu zveze s Cojzovo n Bleiweisovo cesto in o odkupu sveta za podaljšanje Ilirske ulice in razširjenju Holzapflove ulice. — V Ravnikarjevi ulici se bo napravil hodnik. — Odklonil se je priziv Jadranske banke proti magistratovemu odloku o prezidavi bančnega poslopja v Selenburgovi ulici. — Ugodilo se je prizivoma Alojzije Burger glede njene barake v Spodnji Šiški in Mateja Oreška glede neke zasilne kuhinje.

Vodovod in elektrarna. Poroča obč. sv. Orehek (SLS): Za navadno domačo potrebo se določajo v porabo naslednje množine vode: za stanovanje do 2000 K letne stanarine po 300 l na dan, od 2000—4000 K po 450 l na dan in nad 4000 K po 600 litrov na dan. — Električni železnice se dovoli zvišati vozni tarif na 3 krone pod pogojem, da se zvišajo prejemki uslužbencev od meseca aprila naprej. — Odborilo se je poročilo policijskega zdravstvenega odseka o raznih sanitarnih odredbah posebno z ozirrom na promet z živili.

Zdravstvene in policijske zadeve. Obč. sv. Pirc (SLS) poroča v imenu zdravstvenega odseka o predlogih dr. Tičarja. Koncesionar in oboje, ki trgujejo z živili, morajo biti zdravniško pregledani. Trgovec z živili mora vsak sumljiv značaj boleznitako naznaniti. Okrepčevalnice in točilnice naj imajo posebne vodovode. Večje delikatesne trgovine naj imajo posebne blagajničarke za promet z denarjem. Posebna nujnost se je pripisala postaviti stranišča na živalskem trgu. Stranišča se postavijo tudi na drugih krajih, tako na Dunajski cesti, Rimski cesti, Ambroževem trgu itd.

Obč. sv. Kremžar (SLS) povdarja, da je treba stranišča na živilskem trgu postaviti takoj, ker se bliža vroče poletje in z njim nove epidemije. Naj se tudi izpele sklepe glede stranišča pred kolodvorom. Hitre vožnje po Šolskem drevoredu naj se prepovedo.

Za gasilce. Obč. sv. Pirc (SLS) je stavil sledeči nujni predlog: Večina orodja ljubljanskih gasilnih društev (Ljubljana in Šiška) je tako poškodovana, da ga ni skoro nič več v rabnem stanju, vsled tega je velika nevarnost, da bo našel eventualni požar društva nepripravljena. Ljubljanski občinski svet je v svesti tega dejstva

že storil vse, kar je v njegovi moči. Gasilnemu društvu v Šiški je dovolil 100.000 K za popravce cevi nastavev in karabinerjev, gasilnemu društvu v Ljubljani bo pa popravil mali trenski voz, povrnil stroške za popravilo brizgalne v znesku 18.000 K, krink in nastavev, za kar izda zopet več kakor 100.000 kron. Poleg tega je občinski svet sklenil, da zavaruje vse gasilce zoper nezgode, ta strošek bo znašal zopet 50 tisoč kron letno, ker upa na ta način dvigniti veselje do gasilstva, ko zasigura gasilcu v slučaju nezgode sigurno zavarovalnino. Stroške za vsa ta nujno potrebna popravila in zavarovanje težko obremenjujejo mestne finance, zato je nujno, da iščemo kritja tudi drugod. Požarne zavarovalnice plačujejo v smislu naredbe dež. vlade z dne 3. novembra 1920., U. l. 130 pokr. uprave 3 odstotne doneske za plačevanje zavarovalnin za zavarovane gasilce (§ 8 b) in odškodnino za poškodovano gasilno orodje (§ 8 c). Občinski svet sklene: Pokrajinska uprava se naprosi, da nakloni mestni občini ljubljanski iz 1% nega gasilskega sklada 100.000 K kot odškodnino za poškodovano gas. orodje in prispevek k zavarovalnini za zavarovane gasilce.

Interpelacije. Obč. sv. SLS so postavili nato več interpelacij na župana v raznih gospodarskih zadevah, na kar je župan zaključil sejo.

Tajna seja.

Obč. svet sklene, naj obrtna oblast ostro nastopi proti »Dalmatincu« v Šiški radi nepravilnosti pri točenju in izgredov, ki se vrše. — Magistratni pisarniški asistent Franc Mulaček se stalno vpokoji. — Občinske ustanove za učence obrtnonadaljevalnih šol se podele: Zupancu Vinc., Anžlohar Angeli, Jazbar Leop., Nežmak Jožefi, Longyka Gabrielu, Nesmann Maksu, Bezeljak Rudolfu, Mencej Avgustu. — Prof. dr. Pestotniku se štejejo v napredovalno dobo 4 meseci, za katere je bil pod Avstrijo po krivici prikrajšan. — 42 mestnim slugam in tržnim stražnikom se dovoli nabava obleke (suknjič, klubok, hlače, zimska suknja, čevlji, čepica in rokavice) in natura ter se v ta namen volira kredit 250.000 kron. — Uradnikom mestnega stavb, urada se povišajo stavbne doklade. — Bivšemu peku Föderlu se zniža taksa za sprejem v domovinsko zvezo za dve tretjini. — Mestnemu konjaču Jorasi se zviša odškodnina na 12.000 K na leto. — Stavbeni komisar inž. Franc Vagaja, ki je sprejet v državno službo se razreši mestne službe. — Koncesije se priporočajo: Adolfu Prašek za električne naprave, Jos. Fonu — zajutrkovalnica, Mariji Pernel — prodaja mleka, Adelaidi Reut — izkuh, Mariji Živec — gostilna, Simonu Kunčiču — prodaja sodavice v vozičkih, Tea Import — kolonialno blago, Ant. Wisiaku — trgovska agentura.

Izdaja konzorcij »Novega Časa«.

Urednik in odgovorni urednik Franc Kremžar.

Tiska Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

Tovariši!

Ali ste že storili svojo dolžnost? Ali ste že naročili dnevnik

Novi čas?

Gazela

je nova znamka. V dobrem letu pa se je radi svoje kakovosti tako vpeljala, da se povsod dobi in jo vse gospodinje zahtevajo.

Tunel.

Roman, Spisal Bernhard Kellermann. — Poslovenil Peter Mlakar.

V tridesetlisoč gledališčih je Edison Bio dnevno predstavljal tunske filme. In ni bilo gnezda ne v Šibiriji ne v Peru, ki ne bi videlo filmov. Tako je bilo čisto naravno, da so najvišje poveljnice prav tako zapoznali kakor Allana samega. Njihova imena so se prav tako vliisnila v spomin ljudstvu kakor imena Stephenson, Marconija, Ehrlicha, Kocha.

Mac Allan sam pa še ni imel časa, da bi si ogledal tunske filme, čeprav je Edison Bio že ponovno poizkusil, da ga z vso silo privleče v kino.

Kajli Edison Bio je pričakoval prav poseben uspeh od filma: »Mac Allan se gleda sam v Edison Bio.«

8.

»Kje je Mac?« je vprašal Hobby.

Maud je prenehala z guganjem.

»Pokaži!« — V Montrealu, Hobby.

Večer je in oba sedela v prvem nadstropju na verandi, ki je obrnjena na morje. Vrti leži v molku in temi pod njima. Trudni morski valovi šume in sikajo enakomerno in v daljavi visi in zveni delo. Pred večerjo sta bila širi igre tenisa, povečerjala in zdaj še kratko urico počitka. Hiša je čisto tiha in temna.

Hobby zeha trudno ter si pri tem z roko plošči po ustih. Enakomerno rahlo sikanje morja ga uspava.

Maud pa je sedela ter se gugala in njene oči so bile čisto beede.

Opazovala je Hobbyja. V svoji beli obleki, s svojimi pšeničnimi lasmi je zdel v temi skoraj bel, le njegov obraz in ovalnica sta bila temna. Kakor negativ fotografske plošče. Maud se je smehljala, kajli spomnila se je bilazgodbice, ki jo je pripovedoval Hobby pri mizi — zgodnico z eno izmed S. Woolfovih »nečakinih«, ki je tožila S. Woolfa, ker jo je postavil

pod kap. Od zgodnice se je koj povrnila k Hobbyju samemu. Ugajal ji je. Celo njegove neumnosti so ji ugajale. Bila sta si najboljša tovariša ter nista imela skrivnosti med seboj. Včasih ji je celo hotel pripovedovati stvari, ki jih ni marala poslušati; morala ga je prositi, naj molči. Hobby in Edith sta si bila poslala tako pristrčno zaupljiva kakor oče in otrok. In čisto se je zdelo, kakor da je Hobby gospodar v hiši.

»Hobby bi bil lahko prav tako moj mož kakor Mac,« je pomislila Maud ter čutila, kako je zagorela in zardeja v lice.

V tem hipu se je Hobby rahlo zasmeljal predse.

»Zakaj se smeješ, Hobby?«

Hobby se je prelegnil, da je slol zaškrpjal.

»Baš sem mislil, kako bom živel prihodnjih sedem tednov.«

»Ali si spet izgubil?«

»Sem. Če imam full hand v rokah, bom pač držal? Zafračkal sem šest lisoč dolarjev. Vanderstijff dobiva, bogatini zmerom dobivajo.«

Maud se je zasmejala.

»Treba ti je reči samo besedico Macu.«

»Da, da, da,« — je odvrnil Hobby in zopet zehal ter ploščil po ustih. »Tako je, če si fool — neumen!«

In sta spel predla svoje misli. Maud je bila odkrila, kako se je mogoče v gugalnici med guganjem pomikali naprej in nazaj. Zdaj je bila korak bliže zdaj spel korak dalje. In vedno je imela Hobbyja pred očmi.

Njeno srce je bilo zmedeno, otopelo in polno hrepenenja.

Hobby je mižal in Maud je vprašala namah tik njega: »Frank, kako bi bilo, če bi bila tebe vzela?«

Hobby je odprl oči ter bil v hipu čisto buden. Njeno vprašanje in zvok njegovega imena, s katerim ga že leta ni nihče nazval, sta ga prestrašila. Presrašil se je, kajli njeno lice je bilo čisto blizu in vendar je bila še pred hipom dva koraka od njena. Njene mehke, male roke so ležale na naslonilu njegovega stola.

»Kdo to ve?« je odvrnil negotovo ter se poizkusil liho smejati.

Maudine oči so gorele tik pred njim. Zlat blesk se je loplo in proseče blestel iz njihove globine. Njen obraz se je svetil kakor užaloščen ozko in blede iz teme.

»Zakaj nisem tebe poročila, Frank?«

Hobby je segel po sapo. »Ker li je Mac bolj ugajal,« je dejal čez hip.

Maud je prikimala. »Ali bi bila midva srečna, Hobby?«

Hobby je poslal še bolj zmeden, posebno še, ker se ni mogel ganiti, če ni hotel, da bi se preveč približal Maud.

»Kdo ve, Maud?« Hobby se je smehljajal.

»Ali si me prej res ljubil, Frank, ali si se samo delal?« je šepetala Maud.

»Da, rest!«

»Ali misliš, Frank, da bi bil z menoj srečen?«

»Mislim.«

Maud je prikimala in njene svilnate obrvi so se sanjavo dvignile. »Da?« je šepetala še tišje polna sreče in bolesti.

Hobby ni mogel več prenašati položaja. Kako je sploh mogla prili Maud na misel, da se je dotaknila te stare stvari? Hotel ji je reči, da je vse to neumnost; hotel se je vdali v usodo. Toda, za vraga, Maud mu je še vedno ugajala in nekoč je preživel težke ure...

»In zdaj sva poslala dobra prijatelja, Maud, ali ne?« je vprašal s tako nedolžnim, vsakdanjim naglasom, kolikor je v tem trenutku sploh mogel.

Maud je čisto rahlo prikimala. Gledala ga je še vedno, in tako sta sedela eno, dve sekundi ter si zrla v oči. Nenadoma se je zgodilo! On se je bil nekoliko premaknil, ker ni mogel več mirovati — da, kako je to vendar prišlo? — njune usnice so se dotaknile kakor same od sebe.